

2011. március 26. szombat
Pál első levele a korinthusiakhoz 3,6–17
Dr. Herczeg Pál

Isten munkatársai egy alapra építenek

^{3,6}Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta. ^{3,7}Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja. ^{3,8}Aki ültet, és aki öntöz: egyek, és mindegyik majd a maga jutalmát kapja fáradozásához méltóan. ^{3,9}Mert mi Isten munkatársai vagyunk, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok. ^{3,10}Az Istentől nekem adott kegyelem szerint, mint bölcs építőmester, alapot vettem, de más épít rá. Vigyázzon azonban mindenki, hogyan épít rá. ^{3,11}Mert más alapot senki sem vehet a meglévőn kívül, amely a Jézus Krisztus. ^{3,12}Azt pedig, hogy ki mit épít erre az alapra: aranyat, ezüstöt, drágakövet, fát, szénát, szalmát; ^{3,13}az a nap fogja világossá tenni, mivel tűzben jelenik meg, és akkor mindenkinek a munkája nyilvánvalóvá lesz; és hogy kinek mit ér a munkája, azt a tűz fogja kipróbálni. ^{3,14}Ha valakinek a munkája, amelyet ráépített, megmarad, jutalmat fog kapni; ^{3,15}de ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga megmenekül ugyan, de úgy, mint aki tűzön ment át. ^{3,16}Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik? ^{3,17}Ha valaki az Isten templomát megrontja, azt megrontja Isten, mert az Isten temploma szent, és ez a templom ti vagytok.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Tulajdonképpen összemosódik az előző perikópával, ahol már említette a levél Pált és Apollóst. Ha volt is előzőekben valami „felértékelés” róluk, most igazán a „helyükre kerülnek”. Diakónusok, munkatársak, csak ültetnek, öntöznek, mert Isten követésében a növekedés organikus folyamat, az ember csak ápolja és öntözi Isten magvetését. Kiss Sándor ehhez még

megemlíti: az apostolok tevékenységéről aoristosban szól az apostol (időleges), míg Isten munkájáról imperfectumban (a múltban kezdődik el, és még most is tart). Ebben is van „értékítélet”. És az apostolok is majd saját munkájuk után kapják jutalmukat, vagy minősítésüket, vö. 2Kor 5,10. Rangbeli különbség nincs köztük!

Ennek ellenére szükséges a munkájuk. Nem úgy, mint a misztériumi beavatandó mellett a „mistagógés” (több mint vezető), a növekedés nem tőlük függ, hanem Istentől. Érdekes és izgalmas a *synergoi* (munkatárs) kifejezés. Nem szabad túlértékelni. Bauer szótára több párhuzamot is említ: 2Kor 8,23. Kol 4,11. 1Thessz 3,2. Ez utóbbi külön is érdekes: az apparátusban több variációval találkozunk: a *synergoi tou theou* mellett a *diakonos* is előfordul, azonkívül *diakonos tou theou kai synergos bémón* (Isten szolgálói és munkatársaink) Ezek mutatják a páli szóhasználatot: a *synergoi* nem 'Isten munkatársait' jelenti, hanem munkatársakat Isten szolgálatában. Ez Bauer végső konzekvenciája.

A szántóföld után az *épület* képe következik – állítólag gyakori ez az összekapcsolás az ókori irodalomban. Ebben az apostol munkája az alapvetés, mégpedig bölcs építőmesterként. A bölcsesség az Ószövetség alapján „hozzáértés” Isten segítségével, vö. 2Móz 31,1–2, (Azaz itt nem a korábban emlegetett „bölcsességről” szól az apostol.) Az alap pedig Krisztus: a Krisztus-esemény hirdetése, megjelenítése. Erre kell építenie kinek-kinek lehetősége, módja szerint. Három említett építőanyag szilárd, a maga módján éghetetlen (bár többen megjegyzik, hogy azokból is kiég a salak, vagy összeéghetnek, megolvadhatnak.) Három eleve mulandóságra ítélt. Ki-ki épít – ahogy tud. De a különbség talán nem is az anyagban magában van, hanem – majd a következőkre is gondolva más – az építőanyagok méltó vagy méltatlan voltáról. Szilárd alapra fa, széna, szalma építmény eleve paradox dolog. Erre kell mindenképpen az építőnek gondolnia!

Az épület pedig végül próba alá kerül, mégpedig tűz-próbáról szól az apostol. A magyarázók említik, hogy a Bibliában van ítélő tűz és „tisztító” tűz. Ugyanakkor a magyarázók inkább a 2Kor 5,10 felől értelmezik. Ugyanis ha megég is valakinek a munkája – mivel az egyetlen alapra épített mégis – csak a munkája vall kárt, ő maga megmenekül. Igaz, hogy „*dia pyros*” (tűzön keresztül), de a mai „mint aki tűzön ment át” szintén

más asszociációkra vezet, talán mégis jobb értelmezés Budai Gergelyé: mint aki tűzkárt szenvedett. Ugyanis arról van inkább szó, hogy ami nem méltó építmény, ami mulandó építmény (hamis vallásosság, gyermeteg pártoskodás, emberi bölcsesség, stb.) elpusztul ugyan, de megmarad az egyetlen fundamentum, Jézus Krisztus, mint örök lehetőség az építésre.

Végül eljut az apostol az épület-fogalom csúcsáig: *templom* vagytok! A *naos* szó a jeruzsálemi templom legbelső részét, a szentélyt jelenti: Isten jelenlétének, megjelenésének, a Vele való találkozásnak helyét. Ez a gyülekezet minősítése! Ezzé kell lennie! Az építés milyensége után pedig itt a templomhoz méltóan a *szen-tiség* fogalma jelenik meg. Ennek féltő megtartásához zsidónak is, görögnek is van fogalma. Az apostol pedig még a Fil 2,13-ban ír hasonlót: félelemmel és rettegéssel kell üdvösségüket véghezvinni, bár itt nem *synergoi* van, hanem *katerygadzo*-t olvasunk. A szent ügyhöz, Isten ajándékához szent félelemmel, és a megajándékozott hálájával kell közeledni. A félelem oka: nehogy méltatlannak bizonyuljon az ajándékhoz és Ajándékozóhoz, nehogy munkája megégjen.

Prédikációvázlat

Lekció javaslat: Fil 2,1–5, vagy 2,1–18

Érdekes apostoli pedagógia jelentkezik az egész 3. részben. Előbb a pártoskodó gyülekezet kiskorúságát ostorozza. Azután az apostoli szolgálat definíciója következik, majd ennek folytatásaként ennek a szolgálatnak a gyülekezetben megjelenő folyamatával, végül pedig a *gyülekezet definíciójával* = felértékelésével!

(Attól függően, hogy mennyiben hangzott el korábban az apostolokról az, ami a 3,5-ben található, hogy munkatársak – erre a fogalomra építve kell itt továbblépni.) A mai gyülekezet jelenlévő tagjai egy apostoli, igehirdetői szolgálat következtében vannak jelen. Fontos mind a gyülekezet, mind egyes tagjai számára tudni, hogy sem az üdvtörténet, sem az egyháztörténet, sem a személyes hit nem a semmiből jött létre egy pillanat alatt, nem előzmények nélkül, hanem a „kezdetől” – ahogy elkészítette és megadta az Úr az ültetést, öntözést, alapvetést.

A szántóföld és épület egymás mellett álló képei kifejezik a gyülekezet egzisztenciájának, életének jellegét. A növényeknek növekedniük kell – erre szolgálnak a munkatársak, akik ültetnek és öntöznek. Nélkülözhetetlen a munkájuk, legyenek igehirdetők, katechéták, idősebb családtagok, ifivezetők, keresztszülők, stb. Ezek azonban mellérendelő kapcsolatban állnak egymással, míg az Úrral szemben alárendeltek. A növekedés maga áldás, misztérium.

A következő kép az épületé. Döbbenetes azonban az apostoli pedagógia: nem az épületről magáról kell szólni, hanem először és mindennél fontosabban az egyetlen lehetséges alapról! A keresztyén hitnek objektív, adott, felcserélhetetlen bázisa Jézus Krisztus. Ő előbb volt, mint az apostolok és a munkatársak. Őt kell keresni minden munkatárs szolgálatában. Azután erre kell építeni – kinek-kinek miféle lehetősége van erre. Egyébként egy ültetvény vagy épület növekedése, építése, fennállása nem eseménytelen, kockázatmentes. Időjárás, földrengés és „ama nap” próba alá vetheti. Erről majd még szólnunk.

Lehet arról is szólnunk, hogy mind az építésben, mind a hitbeli és engedelmisségbeli variációkban van időhöz kötött és örökkévaló – ez legyen az igehirdető saját helyzete és tetszése szerint említendő. És persze lehet emberileg maradandó, vagy eleve gyanús megítélés alá építkezni. De nekünk arról szól az apostoli tanítás: *méltó* legyen az építés az alaphoz és a bölcs építőmester apostol tanításához. A hasznosság, gyorsaság, látványosság stb. nem kizárandó, de a méltó kivitel ezeknél is feltétlenül érvényesítendő. És hát a mai apostolok szívesen adnának kész tervrajzot is, és a mai munkatársak szívesen végeznék a betakarítást is. Vigyázzunk tehát! Érzy-e a mai keresztyén a személyes elkötelezettségét, felelősségét abban, hogy mivé válik az élete és a gyülekezete élete? Mert mi tudunk „ama napról” – és ezért félelemmel és rettegéssel kell „munkálnunk” üdvösségünket.

Az apostoli pedagógiai vonalvezetés vége pedig az épületek csúcsa: a *templom*. Isten jelenlétének helye, az Ószövetség másik kifejezése szerint a találkozás helye. Itt keres fel bennünket kiváltképpen Isten, itt találjuk meg Istent leginkább. Kőből épült épületben? Ott is, de most arról van szó: személyes életünkben, gyülekezeti életünkben. Valóban jelen van benne Isten? Felkereshető benne Isten? Átéltük-e a Gal 2,19–20 módján?

Ha pedig templom, akkor a méltó szó megfelelője itt a *szent*. Szentül élni, szent ügyeket szent félelemmel kezelni, megszentelni és megszentelődni – és még sok hasonló fogalmat lehet használnunk. Ez mind hozzá tartozik a keresztyén ember létéhez.